

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังทางครอบครัว วัยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัว กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้เรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 101 , ส 102 ซึ่งเป็นวิชาบังคับ จำนวน 180 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 180 คน ที่ได้คัดเลือกไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 101 , ส 102 ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นแบบสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตร วิชาสังคมศึกษา ส 101 , ส 102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเที่ยง 0.67 (ปรากฏในภาคผนวก ข.)

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวในด้าน สัญชาติ การศึกษา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยกำหนดตัวเลือกตอบไว้แล้วมี 27 ข้อ (ปรากฏในภาคผนวก ข.) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ทำการตรวจแก้ไขแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ นำไปทดลองสัมภาษณ์ตา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อนำมาปรับปรุงสำนวนภาษาให้รัดกุม สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองฉบับสมบูรณ์

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรของการ วิจัยด้วยตนเอง
2. การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ฝากจดหมายติดจดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ไปกับนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง และมอบแบบสัมภาษณ์ส่วนหนึ่งให้ผู้ช่วยวิจัยไปสัมภาษณ์ อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การ วิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับรายละเอียดของภูมิหลังทางครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร มาทำการย่อยละตามจำนวนนักเรียน
2. นำผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบ วัดสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษาของนักเรียนมาตรวจวิเคราะห์ แยกกลุ่มนักเรียนตามผลของคะแนนที่ได้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ แล้วคำนวณหาการย่อยละของกลุ่มนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม
3. หาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน

บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ มีสัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ประมาณ 1,000 - 3,000 บาทต่อเดือน โดยที่บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน นักเรียนมีพี่น้อง 4 คน และเป็นบุตรคนโต

บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี เมื่อเจ็บป่วยพาไปหาแพทย์ ชวนพูดคุยเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในประเทศหรือในโลก และมอบหมายงานมาให้ทำโดยไม่กำหนดเวลาให้แน่นอน

เกี่ยวกับด้านการเรียนนั้น บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่จัดแจงตารางเวลาให้ทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียน แต่จะตักเตือน หรือตรวจสอบสมุดการบ้านเป็นบางครั้ง และเมื่อมีปัญหาทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหรือทำการบ้านไม่ได้ ก็จะคอยช่วยเหลือโดยอธิบายหลักการให้ และให้นักเรียนมีเวลาทบทวนบทเรียนมากขึ้น คอยให้กำลังใจโดยการพูดคุยชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน เนื่องจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้น จึงคาดหวังให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่สูงกว่าตน คือ ระดับปริญญาตรี

2. สัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

นักเรียนส่วนใหญ่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาอยู่ในกลุ่มต่ำ รองลงมาอยู่ในกลุ่มกลาง และส่วนน้อยที่สุดอยู่ในกลุ่มสูง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ภูมิหลังทางครอบครัวมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีดังนี้คือ

สัญชาติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

ศาสนาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียน

การจัดแบ่งเวลาให้นักเรียนทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียน

การไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียน

ความช่วยเหลือที่ผู้ปกครองให้แก่นักเรียนเมื่อทำการบ้านไม่ได้

การพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในประเทศหรือในโลก

ความช่วยเหลือจากผู้ปกครองเมื่อนักเรียนมาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคม

ศึกษา

และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีดังนี้ คือ

ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

ความเกี่ยวข้องของผู้ปกครองกับนักเรียน

จำนวนพี่น้องในครอบครัว

การกำหนดเวลาสำหรับให้นักเรียนทำงานบ้านตามหน้าที่ที่มอบหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน

บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ มีสัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ประมาณ 1,000 - 3,000 บาทต่อเดือน โดยที่บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน นักเรียนมีพี่น้องสี่คน และเป็นบุตรคนโต

บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี เมื่อเจ็บป่วยพาไปหาแพทย์ พูดคุยเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในประเทศหรือในโลก และมอบหมายงานบ้านให้ทำโดยไม่กำหนดเวลาให้แน่นอน

เกี่ยวกับด้านการเรียนนั้น บิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่จัดแบ่งตารางเวลาให้ทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียน แต่จะตักเตือนหรือตรวจสอบการทำบ้านเป็นบาง

ครั้ง และเมื่อมีปัญหาทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษาหรือทำการบ้านไม่ได้ ก็จะคอยช่วยเหลือโดยอธิบายหลักการให้ และให้นักเรียนมีเวลาทบทวนบทเรียนเพิ่มมากขึ้น คอยให้กำลังใจโดยการ พุชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จทางการ เรียน เนื่องจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีการ ศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้น จึงคาดหวังให้นักเรียนได้รับการ ศึกษาที่สูงกว่าตน คือ ระดับปริญญาตรี

2. สัมฤทธิผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษา

นักเรียนส่วนใหญ่มีสัมฤทธิผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษาอยู่ในกลุ่มต่ำ รองลงมาอยู่ในกลุ่มกลาง และส่วนน้อยที่สุดอยู่ในกลุ่มสูง

3. ภูมิหลังทางครอบครัว มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษา

การที่งานวิจัยนี้พบว่า รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษานั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2510 : 90) จาก การศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันจะมีปัญหาในเรื่องการ เรียนต่างกันคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำ ประสบปัญหาเรื่อง การ เรียนโดยเฉลี่ยแล้วมากกว่านักเรียนที่ผู้ ปกครองมีรายได้สูงกว่า วิธมา พุ่มเล็ก (2513 : 70) พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ สูง มีสัมฤทธิผลทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522 : 86) พบว่า พ่อแม่ที่มีรายได้ต่างกัน มีกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาให้กับลูกต่างกันและ ทำให้ผลการ เรียนของลูกมีระดับต่างกันด้วย ชิ่ง วิศิษฐ์ อ่อนมิตร (2525 : 55) พบว่า ราย ได้ของบิดามารดาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการ เรียน วิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนคือ นักเรียน ที่มีบิดา มารดา มีรายได้สูงมีผลต่อการ เรียน วิชา คณิตศาสตร์สูงในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่มีบิดา มารดาที่มีรายได้ต่ำมีผลทางการ เรียน วิชา คณิตศาสตร์ต่ำไปด้วยและ ณรงค์ กิจสนาโยธิน (2526 : 65) ก็ได้พบว่า รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลทางการ เรียนวิชา สังคมศึกษา ลอยส์ เฮช เวอร์thingตัน และแกรนท์ (Lois. H. Worthington and Grant 1971 : 7 - 10) ได้วิจัยพบว่า รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสัมฤทธิผล ทาง การ เรียน เช่นเดียวกับกับ วิคเตอร์ มานูเอล บูเจน เดลกาโด (Victor Manuel, Bujan Delgado 1983 : 2583 - A) ได้พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีผล สัมฤทธิวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ

เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงตระหนัก ถึงคุณค่าของการศึกษาเพื่อเกียรติยศชื่อเสียงจึงได้พยายามสนับสนุนและเอาใจใส่ต่อการเรียน ของบุตรอย่างสม่ำเสมอ และเป็นอย่างดี เมื่อนักเรียนมีปัญหาทางการเรียนก็สามารถให้คำปรึกษาได้มากกว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่มีการศึกษาคำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 55 - 70) ได้พบว่า นักเรียนที่บิดา มารดา มีระดับการศึกษาสูง มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่มีการศึกษาคำ ซึ่งวิศิษฐ์ ออนมิตร (2525 : 55) ได้พบว่า นักเรียนที่บิดา มารดา มีระดับการศึกษาคำมีผลการเรียน วิชาคณิตศาสตร์คำ และณรงค์ กิจสนาโยธิน (2526 : 46) ได้พบว่า ระดับการศึกษาของ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

การที่งานวิจัยนี้พบว่า อาชีพของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปัญญาภรณ์ ชุตังกร (2521 : 53) ที่พบว่า นักเรียนที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่บิดา มารดาประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยความรู้ วิชาการ และ เอส แอล โชปรา (S.L. Chopra 1967 : 359 - 361) ก็ได้พบว่า อาชีพของบิดา มารดา เป็นเครื่องบอกระดับทางสังคมของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของบุตร เช่นเดียวกัน

ในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ศาสนา ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเดช ปนาทกุล (2519 : 50) ที่พบว่า ศาสนาที่บิดา มารดา หรือผู้ ปกครองนับถือมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเช่นเดียวกัน

และการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การจัดแบ่งเวลาให้นักเรียนทำกาบ้านหรือทบทวนบทเรียน การกำหนดเวลาสำหรับให้นักเรียนทำงานตามหน้าที่ที่มอบหมาย จำนวนพี่น้องในครอบครัว ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งการวิจัยของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 69 - 70) ก็พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงมีความใกล้ชิดกับบิดา มารดา มากกว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผล

ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้ เป็นไปได้ที่ความพร้อมทางบ้านเอื้ออำนวยให้นักเรียนตั้งใจเรียนได้อย่างเต็มที่ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน จึงทำให้ผลการเรียนดี

เป็นที่น่าสังเกตจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ลำดับที่ของการเป็นบุตรของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ปาริชาติ จันทรเพ็ญ (2521 : 40 - 41) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่เป็นลูกคนแรกมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เป็นลูกคนรอง เรื่องนี้ ควรจะได้มีการศึกษากันให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครองเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครองเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ มอริสัน เอส แอชเวิร์ธ (Morison S. Ashworth 1963 : 3224 - A) ซึ่งพบว่า แรงกระตุ้นจากผู้ปกครอง ความรับผิดชอบของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน ปัญหาสุขภาพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

และการวิจัยครั้งนี้พบอีกว่า การดูแลของผู้ปกครองเกี่ยวกับการทำบ้านของนักเรียน การปฏิบัติของผู้ปกครองเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน การให้รางวัลเมื่อนักเรียนบรรลุผลสำเร็จทางการเรียน และวิธีการช่วยเหลือนักเรียน เรื่องการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของอรพินทร์ ชูชม (2523 : 18) และงานวิจัยของ ฟาฮัท ชาห์ (Farhat Shan 1971 : 6688 - A) ได้พบว่า ความสนใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียน การให้คำชมเชย การยอมรับ และเข้าใจในตัวนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

อย่างไรก็ดี การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พบว่า ภูมิหลังทางครอบครัวมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ ดังนั้น ครูสังคมศึกษาจึงควรจะต้องศึกษาภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียนของตน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้แก่ นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และยังเป็นแนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา สังคมและอารมณ์ไปพร้อมๆ กัน การมีความรู้เกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียนยังเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

สำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

1. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ควรให้ความเอาใจใส่ดูแล บุตรหลานหรือเด็กในปกครองของตนในเรื่องการศึกษาตามสมควร
2. ควรพยายามจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อจะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียนให้มากที่สุด
3. ควรสร้างความเป็นกันเอง ทำให้เด็กเกิดความอบอุ่นไว้วางใจ และกล้าที่จะมาปรึกษาหาหรือได้
4. ควรมีความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมมือกันช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมากยิ่งขึ้น

สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

1. ควรจะได้มีการปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและครอบครัว อันจะเป็นผลให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น
2. ควรจัดอบรมครูสังคมศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
3. ควรกำหนดเป็นนโยบายให้โรงเรียนเห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวของนักเรียน เพื่อศึกษาภูมิหลังของนักเรียนอย่างทั่วถึง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนานักเรียน

สำหรับสถาบันฝึกหัดครู

1. สถาบันฝึกหัดครู ควรเป็นแหล่งให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ครูสังคมศึกษาในด้านต่างๆ เป็นต้นว่า ด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การวัดผลและการประเมินผล เพื่อเป็นการช่วยให้นักครูได้ปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สถาบันฝึกหัดครู ควรกำหนดนโยบายและหลักสูตร โดยเน้นความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและด้านฝึกปฏิบัติ เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีความรู้ความสามารถรวมทั้งจะเป็นครูที่มีสมรรถภาพในอนาคต

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อกำหนดนโยบายและแสวงหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนการสอนและด้านการแนะแนว โดยให้มีการประสานงานกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา และอาจารย์แนะแนว
2. ควรสนับสนุนให้ครูส่งนักศึกษาเข้ารับการอบรมหรือเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านวิชาการ เพื่อจะได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน
3. ควรมีการติดต่อกับผู้ปกครองอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ควรจัดและดำเนินงานสมาคมครูและผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนอย่างใกล้ชิด

สำหรับครูอาจารย์ที่สอนวิชาสังคมศึกษา

1. ควรให้ความสนใจต่อภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยในการที่จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. ควรจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม
3. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาในแต่ละบทเรียนให้ชัดเจนและให้นักเรียนได้ทราบเป็นแนวทางในการเรียน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาดีขึ้น
4. ควรมีการวัดผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาอย่างสม่ำเสมอและใช้การวัดผลหลายวิธี เช่น การสังเกต การอภิปราย การรายงาน การทำข้อทดสอบ
5. ควรร่วมมือและประสานงานอย่างใกล้ชิดกับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนว เพื่อช่วยให้นักเรียนมีการปรับปรุงตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนวิชาสังคมศึกษา

สำหรับฝ่ายแนะแนว

1. ควรมีการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีรายงานผลการเรียนและความประพฤติให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ ควรเชิญผู้ปกครองมาประชุมปรึกษาหารือในโอกาส
2. ควรจัดบริการให้คำปรึกษาเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและแสวงหาแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

สำหรับงานวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นอื่น ในกลุ่มโรงเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน
2. ควรจะได้ทำการศึกษาต่อไปเพื่อค้นหาสาเหตุด้านต่างๆ ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลดีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย